

Kartka z kalendarza – maj 2020

- 1.05** **MIEDZYNARODOWE ŚWIĘTO PRACY**, obchodzone od 1890 roku dla upamiętnienia wydarzeń, które miały miejsce w Chicago podczas strajku, będącego częścią ogólnokrajowej kampanii na rzecz wprowadzenia 8-godzinnego dnia pracy.

(80) – 1940 – ur. **EDWARD REDLIŃSKI**, prozaik, scenarzysta i dramatopisarz, reporter, autor groteskowo-realistycznych powieści i opowiadań m. in. *Listy z Rabarbaru*, *Szczuropolacy*, *Konopielka*, *Awans*, *Krfotok*.

- 2.05** **DZIEŃ FLAGI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**, święto wprowadzone na mocy ustawy z 20 lutego 2004 roku w celu popularyzowania wiedzy o polskiej tożsamości i symbolach narodowych.

ŚWIĘTO ORŁA BIAŁEGO

DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ

- 3.05** **ŚWIĘTO NARODOWE TRZECIEGO MAJA**, (uchwalenie Konstytucji 3 Maja)

ŚWIATOWY DZIEŃ WOLNOŚCI PRASY - dzięki prasie możemy dowiedzieć się co się wokół nas dzieje. Dlatego tym bardziej wszystkim powinno zależeć, by była ona obiektywna i niezależna

DZIEŃ BEZ KOMPUTERA - dla wielu milionów ludzi na świecie byłby to dzień wyjęty z życia. Bez aktualizacji statusu na facebooku, bez najświeższych wiadomości z kraju i zagranicy, bez ulubionych seriali i gier, słowem – bez sensu. Niemniej inicjatywa ta ma właśnie na celu uświadomienie ludziom nie tego, co dzięki komputerom zyskują, ale raczej rzeczy, które mogą przez nie przeoczyć lub stracić

(115) – 1905 – ur. **GEORG CHANDOS BIDWELL**, prozaik angielski, eseista i publicysta, autor poczytnych powieści historycznych i podróżniczych adresowanych także do młodzieży, m.in.: *Cudzą krwią*, *Ostatni rycerz króla Artura*, *Pirat królowej*, *Lwie serce*, zm. 20.06.1989

- 4.05** Niech moc będzie z tobą! Dziś **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ GWIEZDNYCH WOJEN**, więc z tej okazji warto zrobić sobie maraton filmowy z tym kultowym dziełem

(110) – 1910 – ur. **JERZY WALDORFF**, pisarz, publicysta, krytyk muzyczny i działacz społeczny, inicjator społecznej zbiórki pieniędzy na odnowę warszawskich Starych Powązek, zm. 29.12.1999

- 5.05** **DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH** - święto to, zapoczątkowane przez Francuzów na początku lat 90. XX wieku, jest sprzeciwem wobec

dyskryminacji osób niepełnosprawnych - zarówno w życiu codziennym, jak i w pracy czy w urzędzie

DZIEŃ EUROPY - Dzień Europy obchodzony jest w rocznicę utworzenia Rady Europy – miało to miejsce 5 maja 1949 roku w Londynie. Kraje członkowskie UE świętują natomiast 9 maja, w rocznicę ogłoszenia Planu Schumanna

ŚWIATOWY DZIEŃ MYCIA RĄK - to święto, które skupia się na poprawie higieny rąk personelu szpitalnego oraz osób, które odwiedzają chorych. Niewłaściwa higiena rąk jest bowiem częstym powodem zakażeń szpitalnych

6.05

EUROPEJSKI DZIEŃ BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO - celem święta jest uświadamianie kierowców, jak duże znaczenie ma bezpieczna jazda – zgodnie z przepisami i zdrowym rozsądkiem. Tylko w ten sposób zmniejszymy liczbę wypadków na europejskich drogach

(125) – 1895 – ur. **RUDOLPH VALENTINO**, amerykański aktor filmowy, gwiazdor kina niemego, zm. 26.08.1926

(105) – 1915 – ur. **ORSON WELLES**, amerykański reżyser, producent, scenarzysta, aktor, zm. 10.10.1985

(70) – 1950 – ur. **ZBIGNIEW WODECKI**, polski piosenkarz, muzyk multiinstrumentalista i kompozytor, autor przebojów m. in. *Chałupy Welcome to*, *Lubię wracać tam, gdzie byłem*, *Z Tobą chcę oglądać świat*, *Zacznij od Bacha*, zm. 22.05.2017

7.05

EUROPEJSKI DZIEŃ E-AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ - To święto ma na celu uświadomienie Europejczyków o tym, że drogą elektroniczną można kontaktować się z przedstawicielami instytucji w Polsce i na Starym kontynencie. Zarówno składać petycje, wnioski czy tworzyć lokalny budżet

ŚWIATOWY DZIEŃ HASŁA - hasła to w dzisiejszym świecie powszechna sprawa – w ten sposób zabezpieczamy swoje konto internetowe, telefon, pocztę czy Facebooka. W Światowy Dzień Hasła warto dowiedzieć się, jakie są podstawowe zasady tworzenia bezpiecznych haseł

(180) – 1840 – ur. **PIOTR CZAJKOWSKI**, rosyjski kompozytor i pianista, klasyk romantyzmu, autor poematów symfonicznych, oper, baletów, koncertów, symfonii, m.in. *I koncertu fortepianowego b-moll*, jednego z najbardziej znanych koncertów fortepianowych na świecie, zm. 6.11.1893

(35) – 1985 – zm. **ADAM BAHDAJ**, prozaik, tłumacz, autor licznych książek dla dzieci i młodzieży, m.in.: *Do przerwy 0:1*, *Podróż za jeden uśmiech*, *Stawiam na Tolka Banana*, *Mały Pingwin Pik-Pok*, *Trzecia granica*, *Telemach w dzinsach*, ur. 2.01.1918

8.05

DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK - zapoczątkowany przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w 1985 roku. Dzień ten jest symbolem pracy bibliotekarzy, w którym

przedstawiane są dokonania i zawodowe osiągnięcia środowiska bibliotekarskiego, jak i refleksja o tożsamości bibliotek i ich roli w budowaniu dziedzictwa kulturowego

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSTWA – obchodzony w celu upamiętnienia zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami.

(140) – 1880 – zm. **GUSTAVE FLAUBERT**, francuski pisarz, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli realizmu, autor powieści m. in. *Pani Bovary, Szkoła uczuć*, ur. 12.12.1821

8-15.05 **TYDZIEŃ BIBLIOTEK** - organizowany od 2004 roku przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w celu zwrócenia uwagi szerokiej opinii publicznej na problematykę upowszechniania czytelnictwa, rolę bibliotek w życiu społecznym i kulturalnym oraz popularyzację różnorodnych form pracy z czytelnikiem.

9.05 **ŚWIĘTO UNII EUROPEJSKIEJ**

(215) – 1805 – zm. **FRIEDRICH von SCHILLER**, niemiecki poeta, dramaturg, historyk i estetyk, wybitny przedstawiciel klasyki weimarskiej, twórca dramatów m. in. *Maria Stuart, Intryga i miłość, ballad Rękawiczka*, ur. 10.11.1759

(160) – 1860 – ur. **JAMES MATTHEW BARRIE**, angielski pisarz, dramaturg i dziennikarz, autor popularnej do dziś książki dla dzieci *Przygody Piotrusia Pana*, należącej do arcydzieł dziecięcej literatury światowej, zm. 19.06.1937

(85) – 1935 – ur. **HALINA POŚWIATOWSKA**, (poetka, prozaik, autorka zbiorów poezji m. in. *Hymn bałwochwalczy, Oda do rąk, Dzień dzisiejszy, autobiografii Opowieść dla przyjaciela*, zm. 11.10.1967

11.05 (125) – 1895 – ur. **JAN PARANDOWSKI**, prozaik, eseista, tłumacz, wybitny znawca oraz popularyzator kultury i literatury antycznej, autor książek dla młodzieży, m.in. *Przygody Odyseusza, Wojna Trojańska*, zm. 26.09.1978

12.05 **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PIELĘGNIAREK**

(85) – 1935 – zm. **JÓZEF PIŁSUDSKI**, działacz społeczny i niepodległościowy, żołnierz, polityk, mąż stanu, członek Polskiej Partii Socjalistycznej i jej przywódca w kraju, komendant 1 Brygady Legionów, naczelny wódz Armii Polskiej, naczelnik państwa, pierwszy marszałek Polski, przywódca obozu sanacji po przewrocie majowym, dwukrotny premier Polski, ur. 5.12.1867

(50) – 1970 – zm. **NELLY SACHS**, niemiecka poetka i dramaturg pochodzenia żydowskiego, autorka m. in. zbiorów poetyckich *W mieszkaniach śmierci, Ciemnienie gwiazd, sztuk teatralnych Znaki na piasku*, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1966 r., ur. 10.12.1891

(50) – 1970 – zm. **WŁADYSŁAW ANDERS**, generał i polityk, dowódca Armii Polskiej w ZSRR, Armii Polskiej na Wschodzie i 2 Korpusu Polskiego znanego z walk o Monte Cassino, ur. 11.08.1892

14.05 (95) – 1925 – zm. **HENRY RIDER HAGGARD**, angielski powieściopisarz, autor powieści przygodowych, awanturniczych, m. in. *Kopalnia króla Salomona, Kleopatra, Pierścień królowej Saby*, ur. 22.06.1856

(90) - 1930 – zm. **WŁADYSŁAW ORKAN**, prozaik, dramaturg, publicysta i poeta, tworzący w okresie Młodej Polski, autor m.in. powieści *Komornicy, W roztokach*, ur. 27.11.1875

15.05 **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ RODZINY** - ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1993 roku

ŚWIĘTO POLSKIEJ MUZYKI I PLASTYKI - święto Polskiej Muzyki i Plastyki ma na celu promowanie polskiej sztuki. Zachwycając się zagranicznymi piosenkami albo obrazami, nie można przy tym zapominać, że nasza kultura także jest wartościowa i ma wiele uroku

DZIEŃ NIEZAPOMINAJKI - pomysłodawcą tego święta był redaktor radiowej Jedynki Andrzej Zalewski. Corocznie obchodzone jest ono 15 maja i choć związane jest przede wszystkim z przyrodą, to niesie również głębsze przesłanie, by pamiętać o ważnych chwilach

(65) – 1955 – ur. **LILIANA BARDIJEWSKA**, prozaik, krytyk literacki i teatralny, tłumaczka, autorka słuchowisk radiowych, sztuk teatralnych oraz książek dla dzieci i młodzieży, m.in.: *Ratatuj, Zielony wędrowiec* (nagroda PS IBBY Książka Roku 2001), *Bractwo Srebrnej Łyżeczki, Moje – nie moje, Dom ośmiu tajemnic, Księżniczka Koronka i książkę Hafcik*

16.05 (100) - 1920 - ur. **LEOPOLD TYRMAND**, prozaik dziennikarz i publicysta, miłośnik i popularyzator jazzu, autor m. in. *Dziennika 1954*, powieści *Zły*, zm. 19.03.1985

(20) – 2000 – zm. **ANDRZEJ SZCZYPIORSKI**, pisarz i publicysta, scenarzysta, ur. 3.02.1924

17.05 **ŚWIATOWY DZIEŃ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO** - święto to ustanowiono w 2006 roku. Organizacja Narodów Zjednoczonych zastąpiła nim Międzynarodowy Dzień Telekomunikacji. Z okazji tego wydarzenia na całym świecie organizuje się najróżniejsze imprezy poświęcone nowym technologiom

(150) – 1870 – ur. **LUCJAN RYDEL**, poeta, prozaik, dramatopisarz i tłumacz, jego ślub z córką chłopa z Bronowic stał się wydarzeniem społecznym i artystycznym oraz inspiracją dla Wyspiańskiego do napisania *Wesela*, zm. 8.04.1918

18.05 **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZEÓW**

(110) – 1910 – zm. **ELIZA ORZESZKOWA**, powieściopisarka, nowelistka i publicystka, propagatorka pracy organicznej, autorka m. in. powieści *Nad Niemnem*, *Meir Ezofowicz*, *Niziny*, *Dziurdziowie*, zbiorów opowiadań i nowel *Gloria victis*, ur. 6.06.1841

(100) – 1920 – ur. **Święty JAN PAWEŁ II [KAROL WOJTYŁA]**, duszpasterz, filozof, nauczyciel akademicki, dramaturg, poeta, poliglota, arcybiskup metropolita krakowski, kardynał, w 1978 r. wybrany na papieża przyjął imię Jan Paweł II, święty Kościoła katolickiego, zm. 2.04.2005

19.05 (55) – 1965 – zm. **MARIA DĄBROWSKA**, powieściopisarka i publicystka, eseistka, tłumaczka, jedna z ważniejszych polskich powieściopisarek XX wieku, autorka m. in. sagi rodzinnej *Noce i dnie*, tworzyła także dla dzieci i młodzieży, m.in.: *Dzieci ojczyzny*, *Uśmiech dzieciństwa*, *Marcin Kozera*, *Wilczęta z czarnego podwórza*, ur. 6.10.1889

20.05 (85) – 1955 – ur. **HANNA KRALL**, pisarka, publicystka, reporterka, autorka m. in. prozy reportażowej *Zdążyć przed Panem Bogiem*, napisanej na podstawie wspomnień Marka Edelmana, dowódcy powstania w getcie warszawskim

(65) – 1955 – ur. **ZBIGNIEW PREISNER**, kompozytor, twórca muzyki filmowej, m. in. do filmów Krzysztofa Kieślowskiego *Podwójne życie Weroniki*, *Trzy kolory. Niebieski*, telewizyjnego cyklu *Dekalog* oraz do filmów Agnieszki Holland *Tajemniczy ogród*, *Europa*, *Europa*

ŚWIATOWY DZIEŃ ROZWOJU KULTURALNEGO

21.05. **ŚWIATOWY DZIEŃ RÓŻNORODNOŚCI KULTUROWEJ** - święto ustanowione zostało przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 2002 roku w myśl Powszechnej Deklaracji o Różnorodności Kulturowej. Jego misja to promocja kultury, różnorodności kulturowej i dziedzictwa kulturowego

ŚWIATOWY DZIEŃ KOSMOSU - ustanowiony z inicjatywy amerykańskich astronautów. Jego celem jest upamiętnienie wydarzeń związanych z badaniem przestrzeni kosmicznej i zachęcenie do zgłębiania tajemnic wszechświata

(100) – 1920 – zm. **ELEANOR PORTER**, pisarka amerykańska, autorka powieści dla dziewcząt *Panna Billy*, *Pollyanna*, *Pollyanna dorasta*, ur. 19.12.1868

(90) – 1930 - ur. **SYLWESTER CHĘCIŃSKI**, scenarzysta i reżyser filmowy, twórca filmów m. in. *Wielki Szu*, trylogii *Sami swoi*, *Nie ma mocnych*, *Kochaj albo rzuć*

(40) – 1980 – zm. **BEATA OBERTYŃSKA**, polska poetka, nowelistka, ur. 18.07.1898

22.05 **DZIEŃ PRAW ZWIERZĄT** - 22 maja 1997 roku największa kampania obywatelska na rzecz praw zwierząt w naszym kraju zorganizowana przez Klub Gaja zakończyła się sukcesem. Parlament uchwalił ustawę o ochronie zwierząt . Na pamiątkę tego wydarzenia obchodzimy Dzień Praw Zwierząt

(135) – 1885 – zm. **VICTOR MARIE HUGO**, francuski pisarz, polityk, jeden z najważniejszych twórców literatury francuskiej i czołowy przedstawiciel romantyzmu francuskiego, autor m.in. powieści *Nędznicy*, *Katedra Marii Panny w Paryżu*, ur. 26.02.1802

24.05 115) – 1905 – ur. **MICHAŁ ALEKSANDROWICZ SZOŁOCHOW**, rosyjski powieściopisarz, autor m. in. epepei powieściowej *Cichy Don*, *Los człowieka*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1965 r., zm. 21.02.1984

(80) – 1940 – ur. **IOSIF BRODSKI**, rosyjski poeta, eseista i tłumacz, autor zbiorów wierszy i poematów m. in. *Wielka elegia dla Johna Donne'a*, *Koniec pięknej epoki*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury za rok 1987, zm. 28.01.1996

26.05 **DZIEŃ MATKI** - obchodzony jako wyraz szacunku dla wszystkich matek

27.05 (180) – 1840 – zm. **NICCOLÒ PAGANINI**, włoski skrzypek i kompozytor, twórca wariacji, koncertów skrzypcowych, autor słynnych 24 Kaprysów na skrzypce solo, najwybitniejszy wirtuoz skrzypiec wszech czasów, ur. 27.10.1772

(40) – 1980 – zm. **WINCENTY FABER**, poeta, autor pełnych fantazji, umiłowania przyrody i humoru utworów dla dzieci, m.in.: *Skaczące lato*, *Makówka i wiatr*, *Pies na spacerze*, *Słoneczni żeglarze*, ur. 7.06.1936

28.05 **DZIEŃ AMNESTY INTERNATIONAL** - 28 maja 1961 roku Peter Berenson przeczytał w gazecie artykuł o dwóch studentkach z Portugalii, które aresztowano pod pretekstem wzniesienia toastu za wolność. To był impuls do powstania międzynarodowej organizacji pozarządowej Amnesty International, która do dziś zaciekle walczy o prawa człowieka

30.05 (380) – 1640 – zm. **PETER PAUL RUBENS**, flamandzki malarz, rysownik i grafik, jeden z najwybitniejszych twórców okresu baroku, autor *Ogrodów miłości*, *Tańca wieśniaków*, krajobrazów będących jednymi z najpiękniejszych dzieł sztuki flamandzkiej m. in. *Zachód słońca*, *krajobrazów z tęczą*, *Powrót z pracy*, ur. 28.04.1577

(60) – 1960 – zm. **BORIS PASTERNAK**, rosyjski prozaik, poeta i tłumacz pochodzenia żydowskiego, autor powieści *Doktor Żywago*, laureat Nagrody Nobla w 1958 roku, której nie przyjął, ur. 10.02.1890

31.05 **ŚWIATOWY DZIEŃ ROZWOJU KULTURALNEGO**

(220) - 1800 – zm. **MICHAŁ KAZIMIERZ OGIŃSKI**, magnat, hetman wielki litewski, poeta i kompozytor, budowniczy Kanału Ogińskiego, łączącego dorzecze Dniepru i Niemna, autor m.in. opery *Cyganie* do libretta Franciszka Książnika, ur. 1728 (1730, 1731?)

Na podstawie materiałów:

- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikiprojekt:Rocznice/prze%C4%85d/stycze%C5%84>
- <https://www.kalbi.pl/kalendarz-swiat-nietypowych>
- kalendarium rocznic i wydarzeń 2020 - WiMBP w Rzeszowie
- kalendarium świąt i rocznic 2020 - WBP w Łodzi

Opracowała Beata Malentowicz, Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu